

Els punyals imprecisos

*Proposta
didàctica*

Pilar Puchades

E@PLA!

© 2009 Xavier Bertran
Coberta de Miquel Mollà
190x130 mm, 152 pàgines
Enquardernació en rústica

© 2009 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
info@bullent.net
Director de la col·lecció: Marc Candela

Els punyals imprecisos és una novel·la policíaca ambientada en un circ ambulat. Un error de Dean Redfeather, el llançador de punyals, provoca una desgràcia. Com que no és la primera vegada, hi ha qui pensa que no es tracta d'accidents sinó d'assassinats. Des d'ací, l'argument avança com un combat entre dues intel·ligències, la de Boy que fa d'investigador tot buscant proves incriminatòries, i la del llançador que contempla els esforços del rival amb sarcasmes i maniobres. Les sorpreses esperen a cada escena. Tots dos són artistes del circ, que fa de teló de fons de la brega amb les divertides anècdotes d'aquest món ple de color i alegria.

L'AUTOR

Xavier Bertran va néixer a Barcelona l'any 1945. Va ser obrer del sector metal·lúrgic fins el 1980 i no començà a estudiar periodisme fins els quaranta anys. En l'actualitat és professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. Ha treballat tant en la premsa com en la ràdio i la televisió. Amb la novel·la *Els punyals imprecisos*, guanyadora del XVIIIè Premi de Narrativa Juvenil Enric Valor acumula 12 premis literaris (entre els quals hi ha el Columna Jove (2008) o el Guillem Cifre de Colonya de 2003), i un total de 26 obres publicades.

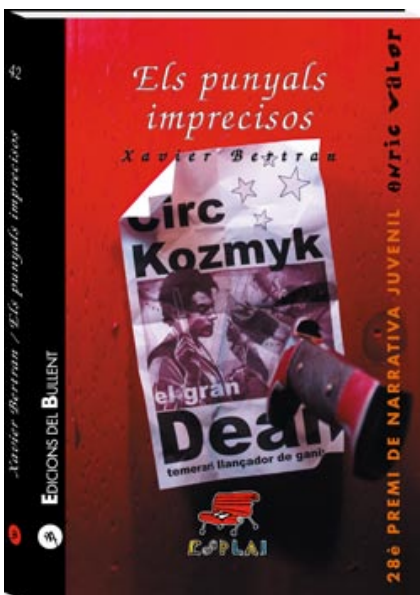
ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES I METODOLÒGIQUES

Els exercicis de lectura i comprensió han d'anar de la mà. Les propostes didàctiques que es presenten tot seguit s'han confeccionat pensant en aquesta idea tot combinant elements que pretenen impulsar en el públic adolescent el saludable hàbit lector.

Les diferents activitats s'han articulat en tres apartats:

- Abans de la lectura aborda les expectatives que crea en el lector els elements externs: portada, títol, crèdits...
- Durant la lectura es pren nota de paraules o expressions desconegudes per després buscar-les al diccionari i intentar introduir-les en la parla habitual.
- Després de la lectura s'hi proposen una sèrie d'exercicis que responen bàsicament a tres objectius:
  1. Entendre el missatge que se'ns vol transmetre.
  2. Aprofundir en el coneixement de la llengua a partir dels mots i de les expressions del text.
  3. Entretenir i encuriosir el lector prenent com a excusa el text.

I. ABANS DE LA LECTURA

1. Observa atentament i respon.

a) De què creus que tractarà la novel·la fixant-te només en el títol i la portada?

.....

.....

b) Amb quin guardó s'ha fet Xavier Bertran?

.....

.....

c) Per quina edició va ja el premi?

.....

.....

d) Quina va ser l'anterior novel·la premiada? I la publicada a la mateixa col·lecció? (Si no les has llegides, convé consultar internet: www.bullent.net)

.....

.....

2. Dissenya una altra portada ara, abans de posar-te a llegir i acabada la lectura fes el mateix per comprovar si amb el que has descobert de la història les coses canvien.

ABANS DE LA LECTURA	DESPRÉS DE LA LECTURA

3. Dóna-li la volta al llibre i centrat en la contraportada.

a) Informació sobre l'autor.

• A què s'hi dedica en l'actualitat Xavier Bertran?

.....

• Què feia abans?

.....

• Esmenta tres títols més que té publicats Xavier Bertran.

.....

• Digues, almenys, dos més dels premis que acumula.

.....

b) Altres dades

• *Els punyals imprecisos* és una novel·la policíaca. Esbrina amb quina obra va nàixer aquest subgènere narratiu i cita els autors més destacats tant de la literatura universal com de la literatura catalana.

.....

.....

• Quin és l'ISBN de la novel·la?

.....

• Per què aprofita aquesta seqüència numèrica?

.....

II. DURANT LA LECTURA

1. Anota les paraules i les expressions que no has entés i busca-les al diccionari.

.....

.....

2. Escriu una història d'unes 15 o 20 línies d'extensió on hi apareguen almenys deu de les paraules o expressions anteriors.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Fitxa de la novel·la

Títol de l'obra:	_____
Cognoms, nom de l'autor:	_____
Editorial:	_____
Ciutat i any de l'edició:	_____
Nombre de pàgines:	_____
Collecció:	_____
Núm.:	_____
Tema/gènere:	_____
Lloc i temps de l'acció:	_____
Argument:	_____
	_____
	○

Tipus de narrador:	_____
	_____
	_____
Personatges: • Principals	_____
	_____
• Secundaris	_____
	_____
Valoració personal:	_____
	_____
	○

2. Control de lectura. Respon les qüestions.

a) Quins altres noms ha tingut el Circ Kozmyk? Per què els han canviat?

.....

.....

b) Quin greu accident va ocórrer fa nou anys al circ? Se sap per què s'hi va produir?

.....

.....

c) Quina relació té Boy amb Orestes?

.....

d) Quina funció té Serafí al circ? Esmenta els altres treballs que li han encomanat.

.....

e) Qui és Maragda? De què treballa al circ?

.....

f) Com s'anomena la família russa que treballa al Kozmyk? Quants membres són? Quina actuació fan?

.....

g) El mag Moctezuma, quina procedència té? Quina relació té amb Alma Juana? Què n'opines tu de la seua relació?

.....

h) Per quin motiu Soraya va acceptar de treballar al Circ Kozmyk?

.....

i) Esmenta alguns números de circ que ja no es realitzen al Kozmyk.

.....

j) Dean Redfeather és un estrella del circ, què fa? Per què Boy sospita d'ell? Les sospites tenen fonament?

.....

k) Hans Krug ha organitzat una aposta, de què i què s'hi juguen?

.....

l) Quina activitat desenvolupa Boy al circ? És el que realment li agrada?

.....

m) Quants artistes moren al llarg del relat? Explica les circumstàncies de les defuncions.

.....

n) De qui s'ha enamorat Boy?

.....

o) Què ocorre amb els lleonets?

.....

p) Concetta i Dean de quina manera, a banda de les actuacions al circ, augmentaven el seu patrimoni?

.....

3. Sopa de lletres. Busca el nom de sis especialistes del circ.

T	A	N	E	U	M	O	G	I	F	T	L
I	L	A	I	R	P	E	R	V	R	G	D
T	B	I	S	P	A	L	L	A	S	S	O
E	E	F	O	I	P	D	P	B	M	U	M
L	R	G	U	S	N	E	L	R	C	O	A
L	G	A	U	P	Z	I	T	E	A	D	D
A	I	P	I	I	T	M	A	G	N	E	O
I	N	U	S	N	I	L	L	S	R	P	R
R	I	T	P	E	D	A	L	A	L	I	N
E	A	A	S	E	R	L	Z	R	E	L	O
A	T	S	I	L	U	B	M	A	N	U	F

4. Són nombrosos els personatges que hi apareixen a la novel·la, per tal de recordar-los tots et propose que emplenes la graella de sota. Les dades que s'han d'enregistrar fan referència al nom, la tasca que desenvolupen al circ i la procedència geogràfica.

NOM DEL PERSONATGE	ACTIVITAT DE FA AL CIRC	LLOC D'ORIGEN
Hans Krug	funàmbul	Àustria

5. Ara escriu els gentilicis corresponents als topònims que has escrit a la tercera columna de l'activitat anterior.

TOPÒNIM	GENTILICI			
	Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
Àustria	austriac			

6. Com portes l'anglès? Ara ho comprovarem! Un dels artistes més valorats del Kozmyk era Dean Redfeather, oi? Un nom anglès amb força i molta personalitat, fes-ne la traducció al català a veure si s'hi manté aquesta força. Després fes el mateix amb els noms del llistat i digues el motiu pel qual són coneguts arreu.

- Dean Redfeather .....
- John Bignose (p. 133).....
- Thomas Man .....
- Robert Taylor .....
- George Bush .....

7. Penses que el títol de la novel·la és encertat? En quina part del llibre s'hi troba la justificació?

.....
.....

8. Quina funció tenen els capítols dins d'un llibre? En el cas de *Els punyals indecisos* estan numerats i tenen un títol, t'ha ajudat en el seguiment de la lectura? Ho posem a prova? Completa la graella.

CAPÍTOL	TÍTOL	BREU RESUM
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

9. Localització espacial.

a) En quin espai geogràfic se situa l'acció?

.....

b) Alguna vegada has viatjat per aquell indret? Explica els companys quan i com va ser.

.....

c) On l'hagueres situada tu, la novel·la? Per què?

.....

10. Localització temporal. En quina època transcorre l'acció? Quins elements et porten a pensar que és així?

.....

.....

11. En quina persona gramatical està narrada la novel·la? Qui és el narrador? De quin tipus és? Copia un fragment on s'hi puguem veure els trets.

12. Ara et propose que imagines un final alternatiu. No t'oblides de posar nom al nou capítol!

13. Xavier Bertran per situar la novel·la a un escenari de circ ha hagut de fer un treball de camp important. El barceloní ha triat el mític *Circ Cric* per a la tasca. Entra al web www.circric.com i respon les qüestions plantejades a sota.

a) Quantes etapes ha tingut el circ al llarg de la seua existència?

b) Qui va ser el fundador? Quin és el seu nom artístic?

c) Molts personatges rellevants acudien assíduament a les representacions del Circ Cric, esmenta'n almenys quatre.

d) Què és el C.R.A.C.? Quina és la seua funció?

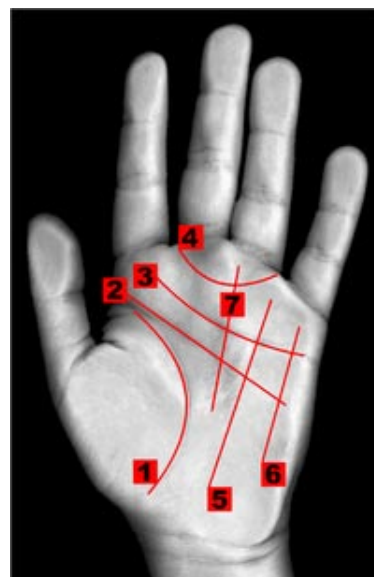
e) Qui va fundar Pallassos sense fronteres? En quin any?

14. El pòquer, la botifarra, el truc o el mus són alguns jocs de cartes amb què passen les nits i les hores d'esplai els artistes del circ. Tria'n un i, mitjançant un text instructiu, explica com es desenvolupa el joc.

15. El naixement dels lleonets es va viure al Circ Kozmyk com un gran esdeveniment que no es va poder difondre a través dels mitjans de comunicació. Però ara sí que ho podem fer, així que posa't la disfressa de periodista i redacta la felicitat notícia.

16. Fes com la vella Maragda i endevina el destí. Agafa la mà del teu company de l'esquerra i, tot articulant un text predictiu oral, llegeix-li-la. Potser convé que et facis un guió del que li explicaràs i pel que fa a la predicció, els quiromàntics tenen en compte les línies del palmell. La imatge mostra les línies que cal comentar.

1. Línia de la vida
2. Línia de l'enteniment
3. Línia del cor
4. Anell de Venus
5. Línia del Sol
6. Línia de Mercuri
7. Línia de la sort

17. Organitzeu un debat a partir de la següent oració: “*Si patís un accident, jo preferiria morir-me que sortir-ne invàlid*” (p. 47). Perquè resulte més engrescador podeu repartir-vos diferents rols independentment de la vostra opinió personal; així també posareu a prova la vostra capacitat de convicció. Recordeu les característiques dels textos argumentatius i les dels conversacionals i apliqueu-les.

18. Un de vertader o fals. Quan titlles una afirmació com a falsa, reescriu-la correctament.

- Els Jakelov són una família russa composta per vuit membres.	
- Hans Krug té una filla que també viu al circ.	
- Els pares de Boy eren equilibristes i van morir nou anys enrere en un accident de trànsit.	
- Lluç Barretina és el nom del ninot ventríloc de Boy.	
- El Circ Kozmyk abans s’anomenava Circ Còsmic tot i que va sorgit amb el nom Circ Mollerussa.	
- Dean és prim, alt i ros, el típic americà.	

19. La *balalaika* (p. 117) és un instrument de corda tradicional de Rússia. Es caracteritza perquè és triangular i pla, compta amb una boca de ressonància a prop del vèrtex, un mànec llarg i estret i tres cordes. Mira-la:

Ara et propose un parell d’activitats sobre instruments musicals.

a) Fes un exercici individual de recerca d’informació sobre aquests altres instruments tradicionals d’indrets diversos: gaita, acordió, ukelele, djembe, bansuri i banglamà.

b) Per treballar en grup.

Pas 1. Dividiu la classe en grups

Pas 2. Busqueu en internet la classificació universal i la distribució per famílies dels instruments musicals.

Pas 3. Trieu un instrument de cada família que no es trobe dins la classificació tradicional.

Pas 4. Elaboreu un document atenent:

- l’organització de la informació
- l’ordre en què apareixerà
- la inclusió d’imatges i arxius d’audio

Pas 5. Feu una presentació Power Point.

Pas 6. Exposició a classe del Power Point. Perquè quede bé recordeu:

- concreteu quina part exposarà cada membre
- elaboreu un guió
- participeu tots

20. Busca el significat de les frases fetes i expressions següents, si ho prefereixes pots escriure una oració. Ah! I una cosa més mira d'incloure-les en la teues converses en endavant.

- Treure a algú de polleguera (p. 24)

- Perdre l'oremus (p. 26)

- Fer baixar algú del burro (p. 29)

- Faltar-li a algú un bull (p. 43, 96)

- No saber-ne ni un borrall (p. 42, 126)

- Riure pels descosits (p. 68)

- Girar-se la truita (p. 88)

- Tenir una mosca a l'orella (p. 95)

- Tenir fusta (p. 122)

- Menjar-se el coco (p. 133)

- Deixar algú amb un pam de nassos (p. 140)

21. Perquè s'escriuen en lletra cursiva? Explica cada cas.

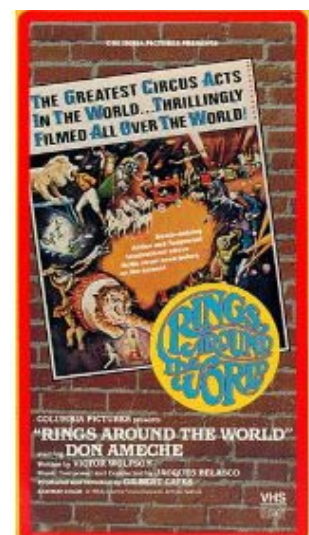
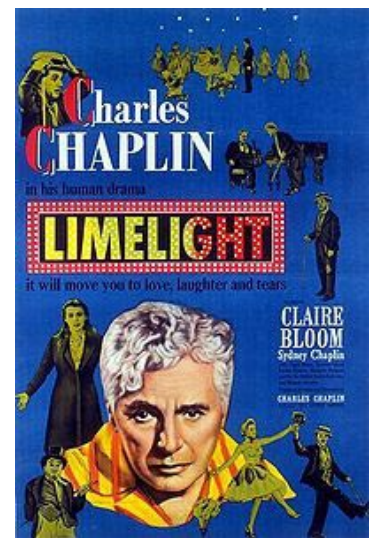
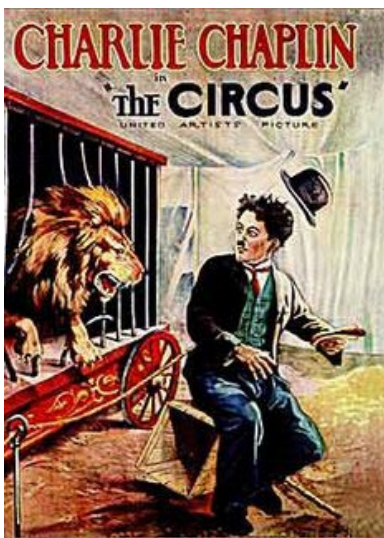
- *partenaire* (p. 14)
- *Los Bólicos del Infierno* (p. 15)
- *Killers* (p. 23)
- *de pares extraviats* (p. 24)
- *troupe* (p. 48)
- *El rostre impenetrable* (p. 72)
- *titis* (p. 72)
- *Requiescant me* (p. 74)
- *vendettas* (p. 137)

22. Aquesta pintura recrea una escena de circ. És obra de George Seurat, data de l'any 1890 i es pot veure al Museu d'Orsay de París.

- a) Busca informació sobre el pintor.
- b) Intenta encabir *El circ* dins la producció de Seurat.
- c) Altres pintors també han dedicat obres que retraten el món circense, aporta altres exemples. Podeu treballar de manera individual i després mostreu la vostra cerca a la resta de companys.

23. El circ i el cinema. Sens dubte la gran pantalla ha begut del circ i ha ajudat a difondre les seues meravelles. Ací tens alguns pòsters de pel·lícules clàssiques sobre el tema. Confecciona la fitxa tècnica de cadascuna d'elles i organitzeu un cycle temàtic. Com que són anteriors als anys 70 del segle xx, també te toca buscar altres de més recents per completar la feina. Ànim!

24. La sinonímia és un recurs emprat per l'autor per no repetir paraules. Busca a les pàgines indicades entre parèntesi el sinònim (en alguns casos n'hi ha un parell) de cadascun d'aquests mots.

- Punyals (p.9)
- Americà (p. 10)
- Diners (p. 26-27)
- Disputes (p. 29)
- Melangia (p. 31)
- Ensurt (p. 62)
- Crits (p. 88)
- Insultar (p. 100)
- Sana (p. 123)

25. La gran estrena de la temporada d'estiu del Circ Kozmyk va tenir lloc la nit de sant Joan (p. 22). A tota la Mediterrània aquesta és una nit de conjuris ancestral i màgia. Què es fa al teu poble o ciutat? No estalvies detalls!

26. *La Caputxeta Roja* (p. 26) és un conte tradicional que des de ben menuts quasi bé tots hem escoltat.

a) De qui és la primera versió escrita?

b) Coneixes la versió de James Finn Garner? Busca-la, llegeix-la i estableix semblances i diferències?

c) Comprends per què es diu que Finn Garner pertany al moviment de contes políticament correctes? Explica-ho.

27. La paraula *guripa* (p. 67) prové del caló kuripen. A continuació comprovarem que en saps d'aquesta llengua.

a) Quines altres denominacions rep?

b) On es parla?

c) Quin és el nombre de parlants que té?

d) A quin o quins grups correspon segons la classificació?

e) En català hi ha moltes paraules que fem servir quotidianament que són manllevades del caló. Aquestes en són algunes, saps què signifiquen?

halar

cangueli

ful

guipar

pispar

camelar

dinyar

flar

pirar

xaval

molar

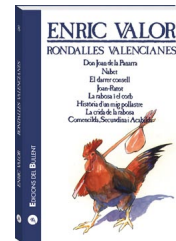
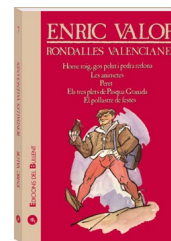
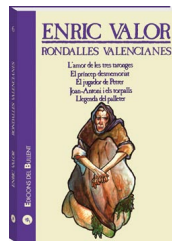
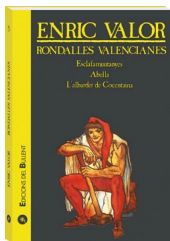
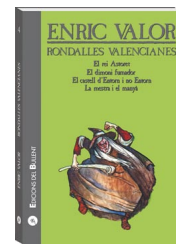
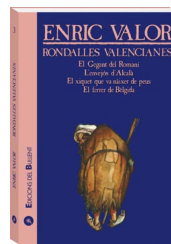
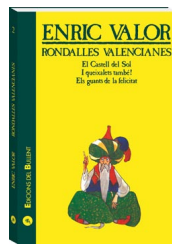
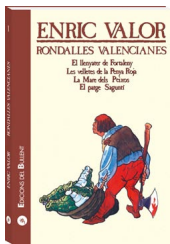
biruji

f) Alguns escriptors catalans han introduïts mots del caló en les seues creacions com és el cas de Juli Vallmitjana i Salvador Espriu. Del darrer s'hi troben sobretot a l'obra *Ronda de mort a Sinera*. I ara ja saps, a buscar!

28. Quines penses que són les diferències entre homicidi per imprudència i accident fortuït (p. 67)? I en el terreny jurídic, són tractats igualment els dos termes?

29. Taller de titelles. Imitau Boy tot construïnt un teatre de titelles i confeccionat els simpàtics ninots que protagonitzaran la vostra versió particular d'una de les rondalles d'Enric Valor. *Edicions del Bullent* les té totes en la col·lecció *Rondalles valencianes*!

a) Com fer un teatre de titelles

- Material necessari: dues cadires iguals, una granera, quatre tovalloles de bany, imperdibles i agulles de cap.
- Construcció:
  1. Posa les dues cadires davant per davant i embolica els respatlles amb dues tovalloles.
  2. Amb la tercera tovallola tapa els seients.
  3. Col·loca la granera sobre els respatlles i penja-hi la quarta tovallola.
  4. Aguanta totes les tovalloles amb els imperdibles.
  5. Pinta els decorats sobre paper o cartolina i enganxa'ls a l'escenari amb agulles de cap.
  6. Per començar la representació has d'introduir la titella per sota de la tovallola que penja de la granera.

b) Com fer titelles

- Titelles amb la mà pintada. Simplement cal dibuixar-se una cara a la mà amb maquillatge, després embolicar la mà amb un mocador de coll i enganxar-hi llana simulant cabells o una barba. Si mous el polze amunt i avall semblarà que el ninot parla. Material: maquillatge, mocadors de coll, llana.
- Titelles de cartolina. Retalleu un tros de cartolina en forma de persona; col·loqueu-lo sobre una altra cartolina i resseguiu la silueta; per obtenir un altre cos igual. Un s'ha de pintar com si fos la persona pel davant, i l'altra com si fos la persona pel darrera. Enganxeu els dos cossos a banda i banda d'un llistó de fusta. Material: cartolina, tisores, colors, llistons de fusta de 25 o 30 cm de llarg i pegament.

• Titelles fetes amb calcetins. Agafeu un calcetí vell i poseu-vos-el a la mà a mode de guant. Després amb retolador pinteu-li una cara: el nas, els llavis, els ulls, el bigoti... A sobre hi podeu cosir botons o llana. Material: calcetins, retoladors, botons, llana, agulla i fil.

30. “...no distingeixo entre un **pèl** i un **pal** dels gruixuts” (p. 71). Busca cinc parelles de paraules que es caracteritzen perquè entre elles només varia una vocal i fes una oració, han d’aparèixer les dues!

- *cel – cul*

.....

-

.....

-

.....

-

.....

-

.....

-

.....

31. Un altra de cinema. A la pàgina 72 s’hi fa esment a l’actor Marlon Brando pel seu paper en la pel·lícula *El Rostre Impenetrable*.

- a) Busca informació sobre la filmografia de l’actor.

.....

.....

b) Per què creus que Boy fa la comparació de la manera de caminar de Serafí amb la del personatges de Marlon Brando?

.....

.....

32. ...al segle dinou cap treballador feia vacances... (p.77). Investiga: des de quan els treballadors tenen dret a fer vacances? Pots consultar les primeres declaracions de Drets Humans per veure si ja contempen aquest punt.

33. La paraula *bianual* (p. 111) s’utilitza per parlar d’un període de dos anys, però quin nom reben els següents intervals de temps?

- Quinze dies
- Tres mesos
- Tres anys
- Cinc anys
- Deu anys
- Cent anys

34. En diferents ocasions al llarg de la lectura ha sortit el nom de *Sherlock* (p. 41, 111), respon.

a) Qui va crear aquest personatge?

.....

b) A què s'hi dedica?

.....

c) Com s'anomena el seu ajudant?

.....

d) Quins objectes l'acompanyaven sempre?

.....

35. Al capítol 12 s'hi fa esment a l'*espasa de Damocles* (p. 147). Respon.

a) Qui va ser Damocles? En quina època va viure? D'on era ciutadà?

.....

b) Què vol dir la frase espasa de Damocles? Explica l'origen.

.....

c) Hi ha un asteroide batejat amb el nom de Damocles, esbrina el número i qui li va posar el nom.

.....

36. Qui és *Txaikovski* (p. 13)? Per quina obra musical és conegut mundialment?

37. Al món de l'espectacle es diu que el color groc porta mala sort (p. 18).

D'on prové aquesta creença? Hi ha colors supersticiosos en altres professions? Investiga i explica-ho.

38. La imatge corporativa de *Chupa-chups* (p. 42) la va crear un artista català de gran renom, a veure si endevines de qui és obra.

39. A la pàgina 44 hi ha la referència a alguns passos de ballet (*pas à deux, pas de chats*). Treballem-hi al voltant.

a) Amb l'ajuda del professorat de Francés fes una traducció literal dels passos indicats més amunt i dels següents: *pas bellonné, bras, brisé, croisé, demi-plié, rond de jambe, sauté*.

b) Demana la col·laboració dels professors d'Educació Física perquè t'expliquen el significat tècnic en dansa dels passos i busca a la xarxa imatges que il·lustren l'exercici.

c) La música de ballet té unes característiques particulars. El professor o la professora de Música et poden orientar, demana'ls que t'ho expliquen i esmenta els compositors més reeixits en aquest camp.

40. La família russa del circ sovint parla de la seua terra natal. En algun moment es fa esment a les temperatures extremes a Rússia (p. 51). Busca la temperatura mitjana de cada estació i després tracta d'esbrinar quina és la zona més gèlida i la més càlida del planeta.

SOLUCIONARI

3. Sopa de lletres

T	A	N	E	U	M	O	G	I	F	T	L
I	L	A	I	R	P	E	R	V	R	G	D
T	B	I	S	P	A	L	L	A	S	S	O
E	E	F	O	I	P	D	P	B	M	U	M
L	R	G	U	S	N	E	L	R	C	O	A
L	G	A	U	P	Z	I	T	E	A	D	D
A	I	P	I	I	T	M	A	G	N	E	O
I	N	U	S	N	I	L	L	S	R	P	R
R	I	T	P	E	D	A	L	A	L	I	N
E	A	A	S	E	R	L	Z	R	E	L	O
A	T	S	I	L	U	B	M	A	N	U	F

18. Vertader o fals

- Els Jakelov són una família russa composta per vuit membres .	F
- Hans Krug té una filla que també viu al circ.	F
- Els pares de Boy eren equilibristes i van morir nou anys enrere en un accident de trànsit .	F
- Lluç Barretina és el nom del ninot ventríloc de Boy.	V
- El Circ Kozmyk abans s'anomenava Circ Còsmic tot i que va sorgir amb el nom Circ Mollerussa.	V
- Dean és prim, alt i ros, el típic americà .	F